

Gjøvik Kommune

Søndre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

Kommunereform - Utredningsrapport «Ressurser»

Innhold

Arbeidsgruppen:.....	2
Mandat arbeidsgruppe ressurser.....	2
Innledning.....	2
Økonomisk effekt av selve sammenslåingen	2
Inndelingstilskuddet	2
Arbeidsgiveravgiftssone	3
Engangstilskudd.....	3
Driftsresultat	3
Skatt og rammetilskudd	4
Balansen (fond, eiendeler, gjeld)	4
Fond.....	4
Gjeld	4
Likviditet	4
Investeringsplaner.....	5
Eiendomsskatt.....	5
Gebyrer og betalingssatser.....	5
Eierskap, verdier og avkastning.....	6
Tilstand på veier, bygninger og anlegg (vann og avløp bl.a.)	6
Nytt inntektssystem	6
Avslutning.....	6

Arbeidsgruppen:

S møte

Mandat arbeidsgruppe ressurser

Arbeidsgruppen skal utrede effekten av en sammenslått kommune:

- Økonomisk effekt av selve sammenslåingen (inndelingstilskudd etc)
- Driftsresultat
- Skatt og rammetilskudd
- Balansen (fond, eiendeler, gjeld)
- Investeringsplaner
- Eiendomsskatt
- Gebyrer og betalingssetter
- Eierskap, verdier og avkastning
- Tilstand på veier, bygninger og anlegg (vann og avløp bl.a.)
- Nytt inntektssystem

Innledning

Utredningen er gjennomført fra 1. til 7. desember 2015.

Folketall som brukes i sammenligningene er gjengitt under:

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Antall innbyggere 1.1.2015	30 063	14 796	13 152	5 772	63 783

Økonomisk effekt av selve sammenslåingen

Inndelingstilskuddet

Regjeringen benytter økonomiske virkemidler for å legge til rette for overgangen til en ny kommune for kommuner som slår seg sammen. Disse gjøres gjeldende i reformperioden, det vil si der det er fattet nasjonale vedtak innen 01.01.18.

Innenfor dagens inntektssystem vil kommunene tape 41,3 mill. kroner ved å slå seg sammen. Inndelingstilskuddet sikrer at kommuner som slår seg sammen til en ny kommune i reformperioden beholder tilskudd som om den fortsatt er to eller flere kommuner i 15 år etter sammenslåingen. Deretter trappes inndelingstilskuddet ned over 5 år. Dagens ordning med inndelingstilskudd videreføres. Ny sammenslått kommune beholder tilskudd som den var flere kommuner (fire) i 15 år etter sammenslåingen, før inndelingstilskuddet trappes ned over 5 år. Dette er en gunstig og langsiktig ordning for kommunene, som får god tid på seg til å tilpasse seg nye rammebetingelser. For å ha sikre rammebetingelser i kommunereformen, er det lagt opp til at alle sammenslåingene blir

behandlet likt. Inndelingstilskuddet for kommuner som slår seg sammen i kommunereformen, blir beregnet ut fra inntektssystemet slik det er i 2016.

Regjeringen har signalisert at ordningen med inndelingstilskudd vil bli strammet inn etter reformperioden. Omfang og innretning på ordningen, herunder perioden for inndelingstilskuddet, vil bli vurdert.

Arbeidsgiveravgiftssone

Arbeidsgiveravgiften varierer etter hvor i landet virksomheten holder til. Søndre Land befinner seg i sone 2 som har redusert arbeidsgiveravgift i.f.t. de andre kommunene. KS forutsetter at det gis kompensasjon for evt. tap av differensiert arbeidsgiveravgift.

Engangstilskudd

Kommuner som slår seg sammen får dekket engangskostnader etter en standardisert modell. Når fire kommuner slår seg sammen og får mellom 50.000 og 100.000 innbyggere er dekningsbeløpet 50 mill. kr.

Kommuner som slår seg sammen vil få reformstøtte. Reformstøtten går til alle sammenslåtte kommuner med vedtak i reformperioden. Maksimalbeløpet er 30 mill. kr, og gis når ny kommuner får mer enn 50.000 innbyggere.

Totalt engangstilskudd ved en sammenslått kommune vil utgjøre 80 mill. kroner.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for den økonomiske balansen i kommuner og fylkeskommuner. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Ifølge Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat for kommunesektoren under ett og over tid utgjøre om lag 3 pst. av inntektene.

Tallene er fra KOSTRA 2014.

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Netto driftsresultat 2014 i % av brutto driftsinntekter	1,3 %	0,7 %	-0,9 %	4,9 %	1,2 %
Korrigert resultatgrad	-1,4 %	-1,3 %	-4,3 %	-0,8 %	-1,9 %

Korrigert resultatgrad er netto driftsresultat korrigert for premieavvik og bruk og avsetning av bundne fond.

Skatt og rammetilskudd

Driftsinntektene er summen av skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd til løpende drift og gebyrer/salgs- og leieinntekter. Tallene vises i 1000 kroner.

Tallene er fra KOSTRA 2014.

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Gjennomsnittlig skatt i % av landsgjennomsnitt siste 3 år	81,0 %	76,8 %	75,4 %	65,2 %	77,4 %
Skatt	594 022	281 403	248 633	93 534	1 217 592
Rammetilskudd	758 226	423 262	358 730	207 300	1 747 518
Sum skatt og rammetilskudd	1 352 248	704 665	607 363	300 834	2 965 110
Frie inntekter i kr. per innbygger	45	48	46	52	46
Sum driftsinntekter	2 081 087	1 043 299	857 304	505 209	4 486 899
Driftsinntekter per innbygger	69	71	65	88	70

Balansen (fond, eiendeler, gjeld)

Balansen pr. 31.12.14	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Anleggsmidler	4 323 062	2 336 894	2 004 083	1 119 964	9 784 003
Omløpsmidler	1 408 383	329 266	271 975	297 072	2 306 696
Sum eiendeler	5 731 445	2 666 160	2 276 058	1 417 036	12 090 699
Egenkapital	1 309 479	250 667	-105 709	287 443	1 741 880
Langsiktig gjeld	4 091 990	2 210 185	2 169 535	1 063 524	9 535 234
Kortsiktig gjeld	329 976	205 308	212 233	66 069	813 586
Sum egenkapital og gjeld	5 731 445	2 666 160	2 276 059	1 417 036	12 090 700

Fond

Kommunenes fondsbeholdning fordeler seg på disposisjonsfond og regnskapsmessig mindreforbruk. Fondene er kommunenes økonomiske reserver. Tallene vises i 1000 kroner. Tallene er fra KOSTRA 2014.

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Fri fondsbeholdning	279 348	24 225	7	37 513	355 707
Akkumulert merforbruk	-	-	-26 093	-	-26 093
Netto fri fondsbeholdning	279 348	24 225	-26 086	37 513	329 614
Netto fri fondsbeholdning per innb.	9	2	-2	6	5

Gjeld

Netto lånegjeld er langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler, i prosent av brutto driftsinntektene for samme kommune. Tallene er fra KOSTRA 2014.

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Andel netto lånegjeld	56,6 %	61,8 %	88,1 %	46,0 %	62,5 %
Netto lånegjeld i kr per innbygger	37	44	58	40	43
Sum garantier	262 813	125 623	144 587	5 860	538 883
Andel gjeld i IKS i hele tusen kroner	23 119	15 477	16 992	4 679	60 267

Likviditet

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Arbeidskapital i kroner	934 363	52 209	-14 281	215 070	1 187 361
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter	44,6 %	5,0 %	-1,6 %	42,3 %	26,5 %
Arbeidskapital i kroner pr innbygger	31	4	-1	37	19

Arbeidskapitalen er korrigert for premieavvik.

Investeringsplaner

Oppstillingene er basert på forslag til investeringsprogram i de forskjellige kommunene.

Investeringsprogram 2016-2019	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Investeringer til bygg og anlegg	333 108	509 550	539 700	309 955	1 692 313
Investeringer til vann og avløp	120 000	242 700	108 000	48 000	518 700
Andre investeringer	288 533	38 715	108 880	22 800	458 928
Totalt investeringsbehov	741 641	790 965	756 580	380 755	2 669 941
Planlagt lånefinansiering	556 995	681 312	581 342	180 000	1 999 649
Investeringer per innbygger	25	53	58	66	42

Større investeringsprosjekt	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Tilrettelegging av næringstomter	72 600		1 000		73 600
Tilrettelegging av boligtomter	37 000		3 500		40 500
Byutvikling / grunnnerv	105 000		1 500		106 500
Nordbyen omsorgssenter	93 900				93 900
Nytt sykehjem				250 000	250 000
Nytt helse- og omsorgssenter		480 000			480 000
Skreia renseanlegg		50 000			50 000
Overføringsledning Lena RA - Skreia RA		53 000			53 000
Skoleprosjekter			372 500		372 500
Omsorgsboliger/dagsenter			104 000		104 000
Andre investeringsprosjekter	433 141	207 965	274 080	130 755	1 045 941
Sum investeringer	741 641	790 965	756 580	380 755	2 669 941

Eiendomsskatt

Disse kommunene har ulik praksis ved eiendomsskatt. Ved kommunesammenslåing må nytt kommunestyre ta stilling til eiendomsskatt. I en overgangsperiode vil gammelt skatteregime kunne gjelde. Ved kommunesammenslåing vil Søndre Land kunne gjøres unntak fra eignedomsskattelova § 3.

Eiendomsskatt	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land
Promillesats	4,40	2,00	3,50	
Promillesats næring (verker og bruk)	4,40	2,50	7,00	
Bunnfradrag - kr	-	-	-	
Gjeldende takst utgår - år	2016	2014	2013	
Sum inntekt fra eiendomsskatt i 2014	88 331	18 974	33 761	
Eiendomsskatt per bolig - 2015	6 534	4 125	4 800	

Gebyrer og betalingssetser

Alle kommuner har vedtak om 100 % selvkost på vann- og avløpstjenestene.

Årsgebyr - 2015 - Tall fra KOSTRA	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land
Vann	2 200	4 139	3 235	6 054
Avløp	2 340	5 381	4 678	8 010
Avfall	1 985	2 333	2 220	2 254

Andre satser	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land
Barnehage - foreldrebetaling	2 580	2 580	2 580	2 580
SFO -foreldrebetaling	2 674	2 969	2 900	2 215
Kulturskole - foreldrebetaling for enkeltundervisn	3 250	3 460	3 050	2 520

Eierskap, verdier og avkastning

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Sum aksjeselskap	212 943	142 176	4 668	1 374	361 161
Sum interkommunale selskaper	313	218	205	69	805
Sum øvrig selskap og andeler	121 637	24 082	21 952	15 710	183 381
Sum bokførte verdier	334 893	166 476	26 825	17 153	545 347

Det vises til egen eierskapsmelding for kommunene.

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land	Sammenslått
Konsesjonsavgift	294	349	-	148	791
Eidsiva Energi Holding AS - utbytte	6 460	3 504	-		9 964
Eidsiva Energi Holding AS - ansvarlig lån	3 478	1 871	-		5 349
GLT avfall IKS - utbytte	213	106	94	43	456
Utbytte fra diverse	92	-			92
Sum avkastning	10 537	5 830	94	191	16 652

Tilstand på veier, bygninger og anlegg (vann og avløp bl.a.)

Kommunene har et betydelig vedlikeholdsetterslep på kommunale veier, bygg og anlegg.

	Gjøvik	Østre Toten	Vestre Toten	Søndre Land
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	131 905	87 500	66 993	87 857
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	86	29	23	53
Beregnet gjennomsnittsalder for vannledningsnett med kjent alder	35	36	..	32
Estimert gjennomsnittsalder for spillvannnett med kjent alder	32	26	35	22

Nytt inntektssystem

Regjeringen har varslet at den vil foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene som legges fram i kommuneproposisjonen for 2017. I denne gjennomgangen vurderes alle elementene i inntektssystemet. I materialet til det første konsultasjonsmøtet i 2015 mellom representanter for regjeringen/departementene og KS skriver regjeringen at "Forslag til nytt inntektssystem vil sendes på høring til kommunene i forkant av at det legges fram i kommuneproposisjonen våren 2016. Regjeringen legger opp til at forslaget drøftes med KS før det sendes på høring."

Inntektssystemet vil også sees i sammenheng med kommunereformen.

Avslutning

Denne gjennomgangen gir et bilde ut fra dagens forutsetninger og kjente endringer. Det er uklart om kommunereformen finansieres av dagens kommuneramme eller gjennom tilførsel av friske midler over statsbudsjettet. Hvordan dette blir gjort vil kunne påvirke sluttresultatet.